

RAIVO TASSO

Laudas võivad allergiat põhjustada nii loomakarvad, sööt kui ka õhus lendlevad osakesed.

Eosed lendlevad õhus aasta läbi, kuid kõige soodsam aeg on neile august-september. Sel ajal tekitavad nad ka enim haigusi.

Kõige sagedamini kutsuvad hallitusseened esile allergilise nohu – nina hakkab kokku puutel seeneoste või -niidistikuga tilkuma. Harvem tuleb ette bronhiaalastmat, millele on iseloomulikud õhupuuduse hoid, hingeldus, kuiv kõha ja kriipiv tunne ülemistes hingamisteedes. Mõnikord tekib koguni allergiline alveoliit ehk kopsualveooli põletik. Selle haiguse nähud on kuiv kõha, hingeldus ja palavik, vahel areneb väikesekolde-line kopsupõletik.

Allergilisi nahahaigusi tekitavad hallitusseened harva.

Kirjanduse andmeil esineb 4–30%-l allergikutest hallitusseene allergiat. Sageli kaasub tundlikkus ka mõne muu allergeeni suhtes, nt majatolmus sisalduvad lestad, prussakate ainevahetussaadused, õietolm jn.

ÕIETOLM KIMBUTAB LINLASI

Õietolmuallergia on pigem linlaste haigus. Maaelanikel esineb seda harva, kuid vahel siiski. Linnas kahjustavad tööstus- ja autode heitgaasid hingamiselundite limaskes- ta, mis soodustab õietolmu allergiseerivat toimet.

Mida varem saabub kevad, seda varem hakkavad puud ja teised taimed õitsema ning

võivad tekkida allergianähud. Esimesed häired ilmnevad silmades ja ninas – silmad kipitavad, sügelevad, “jooksevad vett”; nina tilgub ja sügeleb, mille tulemusena aevastatakse sageli. Kui tavaline äge nohu taandub mõne päevaga, püsib allergiline nohu niikaua, kuni puututakse kokku seda põhjustava allergeeniga. Mõnikord tekivad õietolmu tõtu ka õhupuudus, hingeldus- hood ja/või nahalööve.

Kõige varem õitsevad puud. Neist tekitab kõige sagedamini allergiat kase õietolm. Hiljem õitsevad heintaimed (timut, raihein, kerahein jt) ning veel hiljem malts ja koirohi ehk puju.

Tervisehäire kestab, kuni seda põhjustav taim õitseb. Kuna see aeg langeb paljudel kokku, võib ilmnedu samaaegne allergia mitme õietolmu suhtes. Peale selle on erinevatel liikidel ka ühiseid allergeenseid omadusi. Näiteks sisaldab timuti õietolm kuni 15 erinevat allergeeni, millest osa on ühised kera- ja aruheina ning rebasesaba õietolmus leiduvatega.

Kase õietolmuallergia korral täheldatakse ülitundlikkust ka õuna, porgandi ja selleri suhtes. Seega süvendavad kase õitsemise ajal need toiduained allergianähte. Timuti õietolmul on selline koostoime puju õietolmu, porgandi ning õunaga.

Hommikul ja õhtul leidub õhus õietolmu tunduvalt vähem. Vihmase ilma korral allergiaohut puudub.

TÕRJEVAHENDID JA LOOMARAVIMID

Allergeeniks võivad olla ka umbrohu- ja putukatõrjevahendid, kuid esikohal on siiski nende mürgistav toime.

Allergilist reaktsiooni põhjustavad teinekord veel mesilase- ja sääsetorked.

Loomade ravimid, näiteks antibiootikumid, tekitavad mõnigi kord allergiat ja allergilisi haigusi loomatalitajatel ning veterinaaridel.

NAOMI LOOGNA

Kuidas allergiat ära hoida või selle nähte kergendada

Vältige põhu, vilja, sõnniku ja komposti hallitama minekut.

Hallitanud materjalide koristamisel kasutage tingimata nina-suumaski ja kaitsekindaid.

Viige läbi tolmu(aida)-lestade ja seente keemilist tõrjet.

Kemikaalidega töötades rakendage kindlasti ettenähtud ohutusnõudeid.

Tolmustel töödel kandke kaitsevahendeid – tolmu maski ja kaitseriietust.

Allergiku eluruume puhastage iga päev spetsiaalse filtriga tolmuimejaga.

Vältige kahjulikke harjumusi: suitsetamist, alkoholi ja narkootikumide pruukimist.

Kui olete tundlik sääskede suhtes, kasutage putukatõrjevahendeid. Mõnda neist kantakse nahale, teisi võib pihustada ainult rõivastele.

Kui saate mesilaselt nõelata, eemaldage kõigepealt nahast astel koos mürgipõiekesega. Nõelamiskoht puhastage desinfitseeriva lahuse või selle puudumisel veega. Asetage sellele kohale külm mähis või jäätükike. Kui olete mesilasmürgi suhtes allergiline, vajate allergiavastast ravimit. Allergikul võiks see alati kaasas olla.

Õietolmuallergia korral kandke põletikuliste silmade kaitseks päikesepille. Kui tuulutate allergiat põhjustavate taimede õitsemise ajal korterit, pange selleks ajaks akna ette märg lina või spetsiaalne kaitsefilter. Kuiva ilmaga viibige väljas ainult hommikuti ja õhtuti, kui õhus on õietolmu vähem.